

Koray Çalışkan

koray.caliskan@radikal.com.tr

Söz konusu, Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanı ise durum değişir.

İnsan olan ağlar. Gazze'de yaşanan dramı seyreden herkesin kalbi burulur. Olanları televizyondan izleyenin bile içine dokunabilen o acı, taziyede doğrudan bulunan birisi için bin kat artar. Gözyaşları süzülür. Benimkiler dahil.

Söz konusu, Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanı ise durum değişir. Devletler arası ilişkiler insani ilişkilere benzemez. İki insanın ilişkisini konuştuğumuz dille uluslararası ilişkileri konuşamayız. Öfke, mutluluk, hüzün, coşku, ağlama, bağırma gibi insanı insan yapan tepkiler uluslararası ilişkilerin alanına girdiğinde ikna kabiliyetiniz ve ciddiyetiniz zedelenir.

Türkiye'nin gücü

Türkiye'nin Ortadoğu siyasetinde ciddi bir güç sahibi olduğu üzerine yazılıyor çiziliyor. Ben henüz bunun önemli bir kanıtını göremedim. Evet her yerde görüyoruz, herkesle konuşuyoruz ama bir sorun çözemiyoruz. Arabuluculuk yapamıyoruz.

Suriye, Irak ve İran nezdinde ikna gücümüz artık sıfır. Üç ülke de Türkiye'yi tehdit olarak görüyor. Hatta İran, Kürecik'teki ABD radar üssünü haklı olarak İsrail'in 'demir kubbe'sine destek olmak için atılmış bir adım olarak görüyor.

Genelkurmay İkinci Başkanı, kendilerine saldırılması durumunda Kürecik'i 'elbette vuracaklarını' söyleyebiliyor. Bir yalanlama alamıyoruz.

Ve Filistin

Mısır ve Ürdün, milliyetçi hissiyatı çok güçlü iki Arap ülkesi olduğu halde İsrail'le yürüyen bir ilişki kurabiliyor. İsrail, Filistinlilerle dolaylı görüşmelerini Amman'da yapabiliyor. Mısır, Tel Aviv'le sert de olsa doğrudan konuşabiliyor.

Mavi Marmara krize dönüşmeden engellenebilirdi. Şimdi kesinlikle dilenmeyecek bir özür nedeniyle İsrail üzerindeki gücümüzü kaybetmiş durumdayız. Eskiden Filistin'de bir sorun olsa önce Türkiye aranırdı. İsrail'i Ortadoğu'da kontrol eden, dengeleyen ve İsrail'in gerçekten dinlediği bir tek Türkiye vardı. Şimdi yok. Öfkeli ve vicdani çıkışlarımız bir tarafa, ellerimiz kollarımız bağlı. Filistinli kardeşlerimize en çok biz yardım edebileceksen, somut diplomatik adım atma şansımız yok.

Yumuşak güç kullanabilecek her imkânımız varken onun yerine ne yapıyoruz? Tehdit ediyoruz, esiyoruz, gürlüyoruz ama yağmur olamıyoruz. "Öleceksek beraber ölelim" diyoruz. Ertesi gün El Fetih, İsrail'e bir intihar bombacısı gönderiyor. Bir otobüsün içinde kendini havaya uçuran eylemci 3'ü ağır 17 kişiyi yaralıyor. Hamas'ın Sözcüsü Sami Abu Zuhri'den açıklama geliyor: Hamas, saldırıyı kutsuyor.

Ölüm mü hayat mı?

Ölümü değil yaşamı, savaşı ve sertliği değil, diplomasiyi ve ikna gücünü öne çıkarmamız gereken bu hassas günlerde, Filistin sorununda arabulucu olabilecek güce ve birikime sahipken, arabulucu olanların ne yaptığını anlatmaktan başka bir şey yapamıyorsak, ABD ve Rusya dahil herkese had çizmeye kalkışıyorsak, birbiriyle teknik olarak savaşta olan Suriye ve İsrail'in her ikisiyle de kavgalı olmayı başardıysak, Ortadoğu siyasetinin ikiye yarıldığı bir dönemde, tam diplomatik bir merkez, bir köprü olma şansımız varken bunu kullanamıyorsak.

Ne gelir elimizden? Ağlamaktan başka.